Наставно-научном већу Филолошког факултета
Универзитета у Београду

Датум: 25. 8. 2023.

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум и орган који је именовао комисију:
   Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду на електронској седници одржаној од 21. 6. до 3. 7. 2023. године донело је Одлуку о образовању комисије за оцену подобности теме, кандидата и ментора за израду докторске дисертације **Данијеле Врањеш**, студента докторских студија на Филолошком факултету у Београду, под називом **„Утицај различитих типова стратегија на развој писане продукције на немачком као страном језику".**

2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датум избора у звање и назива факултета, установе у којој је члан комисије запослен:
   1. др Јелена Костић Томовић, редовни професор, ужа научна област Германистика, предмет Немачки језик, датум избора: 16. 5. 2018. године, Филолошки факултет Универзитета у Београду;
   2. др Војкан Стојичић, доцент, ужа научна област Неохеленистика, предмет Грчки језик, датум последњег избора 31. 5. 2022. године, Филолошки факултет Универзитета у Београду;
   3. др Николета Момчиловић, доцент, ужа научна област Немачки језик, предмет Савремени немачки језик 7 и Методика наставе немачког језика 1, датум последњег избора 16. 10. 2019. године, Филозофски факултет Универзитета у Нишу.

II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Данијела Врањеш је рођена 7. 11. 1995. године у Новом Саду, завршила је Карловачку гимназију у Сремским Карловцима, а дана 23. јуна 2018. окончала основне академске студије на Филолшком факултету Универзитета у Београду, с просечном оценом 9,57, стекавши стручни назив дипломирани професор језика и књижевности. Мастер студије на Филолшком факултету Универзитета у Београду уписала је академске године 2018/19 и завршила их с просечном оценом 10 (десет) 28. септембра 2019, одбранивши мастер рад под називом *Текстуална кохерентност и кохезија у радовима студената прве и треће године студија*, пред комисијом у саставу проф. др Оливера Дурбаба (ментор), проф. др Јелена Филиповић и проф. др Јелена Костић Томовић. Докторске студије на Филолошком факултету Универзитета у Београду уписала је у академској години 2019/2020 и до четврте године студија, коју је уписала у текућој академској години, положила је 8 испита с просечном оценом 10 (десет). Од 25. марта 2019. године запослена је на Катедри за германистику Филолошког факултета, где је у својству лектора до марта 2022. године држала вежбе из предмета Савремени немачки језик – главни предмет на првој и другој години студијске групе за Немачки језик и књижевност Филолошког факултета на програму Језик, књижевност, култура. Од академске године 2021/22 држи и вежбе на предмету Дидактика и методика наставе немачког језика 1-2, а у марту 2022. године изабрана је у звање асистента у ужој области Дидактика и методика наставе немачког језика.

Према резултатима студентских евалуација, достављеним од стране Одсека за студентска питања Филолошког факултета, рад кандидаткиње на наведеним предметима оцењен је изузетно високим оценама, и то: просечном оценом 4,72 за предмет Савремени немачки језик Г-1, просечном оценом 4,56 за предмет Савремени немачки језик Г-2, просечном оценом 4,87 за предмет Савремени немачки језик Г-3, просечном оценом 4,93 за предмет Савремени немачки језик Г-4 и просечном оценом 4,80 за предмет Дидактика и методика наставе немачког језика 2. Заједно с колегиницама с Катедре за германистику примењује нов наставни курикулум за предмете Савремени немачки језик 1-8, конципиран на развијању интегрисаних вештина немачког језика, у складу са Заједничким европским оквиром за живе језике, и тренутно се бави његовим даљим усавршавањем, како би студенти, унапређујући своја практична језичка знања, могли боље одговорити на све комплексније академске и професионалне захтеве који се пред њих постављају. У периоду реализације хибридног модела наставе, који укључује комбинацију традиционалне и онлајн наставе, од марта 2020. године до данас, изузетно је активна у осмишљавању нових метода, техника и стратегија наставног рада, као и у конципирању, спровођењу и реализацији парцијалних

провера знања путем мудл платформе. Кандидаткиња се осим тога перманентно стручно усавршава у области дидактике и методике наставе немачког језика.

Досад је учествовала на већем броју стурчних семинара и вебинара, као и на шест међународних конференција:

1. 17-19. јун 2022. – Истраживачка школа у оквиру конференције SIG Writing, Умео, Шведска.

2. 10-11. новембар 2021. – SOEGV-Online-Tagung.

3. 6. новембар 2021. – Bosnisch-herzegowinische Deutschlehrertagung, Мостар, БиХ (онлајн).

4. 22-23. октобар 2021. – Загребачки преводилачки сусрет, Друштво хрватских књижевних преводилаца, Загреб, Хрватска (онлајн).

5. 19-21. мај 2021. – New Trends in Foreign Language Teaching, Универзитет у Гранади, Шпанија (онлајн).

6. 14-17. април 2021. – Digital Transformation in Culture and Education, Национална библиотека Србије (онлајн).

Такође је учествовала на два међународна пројекта:

1. мај 2019 – април 2023 – Еразмус пројекат Дигитална германистика

2. април 2022 – јун 2022 – Пројекат Sprachlos? финансиран од стране Немачке службе за академску размену (DAAD)

Од марта 2023. године, Данијела Врањеш је активна и као члан тима за обраду текста у белгијском часопису Journal of Writing Research (интернет страница: https://www.jowr.org/).

Данијела Врањеш је нарочито заинтересована за активности усмерене ка развијању и унапређивању писаног изражавања на страном језику уопште а посебно немачког језика као страног, у циљу елиминисања препрека због којих многи ученици и студенти не успевају да овладавају активношћу писања на задовољавајућем нивоу. Из те области је одбранила мастер рад, а истраживања наставља и развија и даље, у правцу планираног докторског рада.

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Кандидат Данијела Врањеш аутор је следећих радова из области примењене лингвистике и рачунарске лингвистике:

Врањеш 2023: Danijela Vranješ, Die Herausforderungen des praktischen Fremdsprachenunterrichts im digitalen Umfeld und einige Lösungsvorschläge. In: M. Hornáček

Banášová (Hrsg.): *Digitaler Unterricht im Bereich der Hochschulgermanistik*. Trnava: Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave, 162-173.

Врањеш 2022: Данијела Врањеш, Критички осврт на досадашња истраживања кохезије и кохеренције у настави страног језика. *Примењена лингвистика* 22, 47-62.

Врањеш 2022: Danijela Vranješ, Digital literacy among bachelor students at the Faculty of Philology, University of Belgrade, as a prerequisite for information, media and communication literacy. In: J. R. Guijarro Ojeda & R. Ruiz Cecilia (Ed.): *Research and Innovation in Foreign Language Teaching: A Global Perspective*. Valencia: tirant humanidades, 167-189.

Врањеш 2021: Данијела Врањеш, Ставови студената германистике о присуству интеркултурних елемената у универзитетској настави немачког као страног језика. *Живи језици* 41(1), 161-174. DOI: https://doi.org/10.18485/zivjez.2021.41.1.9

Врањеш 2019: Данијела Врањеш, Текстуална кохерентност и кохезија у радовима студената прве и треће године германистике. *Живи језици*, 39(1).

Горе наведени радови у вези су са ширим предметом истраживања и докторске дисертације кандидата Данијела Врањеш.

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Данијела Врањеш је успешно испунила све обавезе предвиђене програмом докторских академских студија, остварила је потребан број ЕСБП кредита и написала је предвиђене студијске истраживачке радове, чиме је стекла неопходне услове за пријаву докторске дисертације. Са запаженим излагањима је учествовала на већем броју конференција у земљи и иностранству и објавила пет научних радова. Поред тога, стекла је богато радно искуство у сфери наставе страних језика, учествовала у два значајна међународна пројекта у области дидактике и методике наставе немачког језика, што је такође у блиској вези са предложеном темом дисертације. Стога се може закључити да је реч о квалитетном кандидату чији се широк спектар интересовања, посвећеност и успех у раду у настави и научним истраживањима прожимају са релевантним темама у примењеној лингвистици којима се бави. Комисија сматра да Данијела Врањеш у потпуности испуњава све биографске, библиографске и академске предуслове за израду докторске дисертације.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

За ментора је предложена др Оливера Дурбаба, редовни професор Филолошког факултета у Београду, Катедра за немачки језик и књижевност. Проф. др Дурбаба аутор је три монографије из области глотодидактике, неколико граматика и уџбеника немачког језика, као и седамдесетак научних и стручних радова из области лингвистике, примењене лингвистике и глотодидактике, од којих овде издвајамо радове релевантне за област из које кандидаткиња Данијела Врањеш ради дисертацију:

- Durbaba, O. 2003. Serbische Germanistikstudenten zwischen kulturellem Autismus und gesichtsloser Weltoffenheit. Ein weiter Weg zum Aufbau interkultureller Kernkompetenzen, Anna Kozłowska (ed.): *Multicultural Education in the Unifying Europe*. Częstochowa, 163-170.
- Durbaba, O. 2005. *Pressetexte in Lehrwerken für Deutsch als Fremdsprache. Auswahl und Didaktisierung*. Diss. Universität Leipzig.
- Durbaba, O. 2005. Zum Textsortenangebot in fremdsprachigen Lehrwerken: Ergebnisse einer Studie über die Verwendung von Pressetexten in Lehrwerken für Deutsch als Fremdsprache. *Fremdsprachen und Hochschule* 74/2005, Bochum, 94-124.
- Durbaba, O. 2006. Novo profilisanje studija germanistike u svetlu najavljene reforme univerzitetâ u Srbiji „Das Germanistikstudium muß umkehren“. U: Vučo, J. (izd.): *Zbornik radova naučnog skupa „Nastava jezika u reformi obrazovanja“*, Nikšić, str. 103-112.
- Durbaba, O. 2006. Dokumentarizacija nastavnih i vannastavnih aktivnosti studenata kao osnov za obračunavanje kreditnih poena. U: Vučo, J. (izd.): *Zbornik radova naučnog skupa „Filološke studije na reformisanom univerzitetu“*, Nikšić str. 13-19.
- Durbaba, O. 2006. DaF-Ausbildung in Serbien und Montenegro. U: Casper-Hehne, H./ Koreik, U./Middeke, A. (Hrsg.): *Die Neustrukturierung von Studiengängen „Deutsch als Fremdsprache“. Probleme und Perspektiven*, Göttingen, str. 91-98.
- Durbaba, O. 2006. Zu Perspektiven der Deutschlehrerausbildung in Serbien im Rahmen des Bologna-Prozesses. U: *Fremdsprachen und Mobilität in Europa, Diskussionsrunde Bologna. XIII. Internationale Tagung des Kroatischen Deutschlehrerverbandes. Tagungsberichte*. Zagreb, 185-189.
- Durbaba, O. 2006. Reafirmacija autentičnog teksta kao novog (starog?) bazičnog elementa u nastavi stranih jezika. U: *Inovacije u nastavi stranih jezika*. Učiteljski fakultet Beograd, str. 16-27.

- Durbaba, O. 2007. Modeli inicijalnog obrazovanja nastavnika stranih jezika i razvoj bazičnih nastavničkih kompetencija. U: J. Vučo (izd.): *Zbornik radova naučnog skupa „Uloga nastavnika u savremenoj nastavi jezika“*, Nikšić, 169-176.
- Durbaba, O. 2007. O mogućim perspekivama razvoja komunikativno orijentisanih udžbenika stranih jezika i ulozi audio-zapisa kao integralnog dela udžbenika. *Udžbenik i savremena nastava. Zbornik povodom 50 godina rada Zavoda za udžbenike*. Beograd: Zavod za udžbenike, str. 111-118.
- Durbaba, O. 2007. Zur Besonderheiten der gesprochenen deutschen Sprache im Unterricht und in Lehrwerken für Deutsch als Fremdsprache, u *Zeitschrift für Germanistische Sprach- und Literaturwissenschaft Dituria*, Tiranë, str. 139-144.
- Durbaba, O. 2008. Merenje postignuća studenata germanistike Filološkog fakulteta u Beogradu i mogućnosti redefinisanja ispitnih zahteva u okviru predmeta „Savremeni nemački jezik“, u J. Vučo (prir.) *Evaluacija u nastavi jezika i književnosti, Zbornik radova*, Univerzitet Crne Gore, Filozofski fakultet, Nikšić, str. 117-132.
- Durbaba, O. 2007. (Ne)usaglašenost filoloških studija i zahteva tržišta rada: prikaz jedne moguće metodologije istraživanja (2008), u J. Vučo (prir.) *Multidisciplinarnost u nastavi stranih jezika i književnosti, Zbornik radova*, Univerzitet Crne Gore, Filozofski fakultet, Nikšić, str. 315-324.
- Durbaba, O. 2009. Sprachpraktischer Unterricht und selbst erstellte Lehrmaterialien für den DaF-Unterricht an der Universität Belgrad (Serbien). Casper-Hehne, H./Middeke, A. (Hrsg.) *Sprachpraxis der DaF- und Germanistikstudiengänge im europäischen Hochschulraum*. Göttingen: Universitätsverlag,139-146
- Durbaba, O. 2010. Autentizität revisited: zu authentischen Texten in Lehrwerken für den Unterricht Deutsch als Fremdsprache. *Nasleđe* 15. Kragujevac: FILUM, 9-25.
- Durbaba, O. 2010. Interferenzerscheinungen bei Deutsch Lernenden mit Serbisch als Muttersprache: Versuch einer Sistematisierung. *Srpski jezik* XV, 1-2, Beograd, 591-608.
- Дурбаба, О. 2011. *Теорија и пракса учења и наставе страних језика.* Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
- Durbaba, O. 2011. Zur Entwicklung der Lesefertigkeit in der Fremdsprache. *Anali Filološkog fakulteta*. Beograd: Filološki fakultet, 185-200.
- Дурбаба, О. 2011. Билингвизам - предуслови, класификација и појавни облици. *Српски језик - студије српске и словенске*, бр. 16, 589-600.
- Durbaba, O. 2012. Einige Überlegungen zur Frage der Qualitätssicherung, -entwicklung und -bewertung im Schulwesen und im Fremdsprahenunterricht in Serbien. *Анали Филолошког факултета* 24/II, 285-300.

- Вучо, Ј. / Дурбаба, О. 2013. Језик и образовање, друга књига едиције. У: *Језик и образовање. Филолошка истраживања данас*, II. Филолошки факултет Универзитета у Београду, 14-22.
- Дурбаба, О./ Глишовић, Љ. 2015. Језичке компетенције на студијама политичких наука и постигнућа студената на тестовима немачког језика. Cakeljić, V. (ur.) *Strani jezik struke: prošlost, sadašnjost, budućnost.* Zbornik radova Treće međunarodne konferencije 26-27. 9. 2014, 161-168.
- Дурбаба, О. 2016. *Култура и настава страних језика. Увод у интеркултурну примењену лингвистику*. Београд: Филолошки факултет.
- Вучо, Ј. /Дурбаба, О. 2016. Шлагворт на торти и палачинке са шлагвортом: О дефицитима у употреби академског вокабулара и потреби за акедмским речницима српског језика као матерњег и као страног В. Крајишник (ур), *Српски као страни језик у теорији и пракси* III. Тематски зборник радова. Београд: Филолошки факултет и Центар за српски као страни језик, 223-248.
- Дурбаба, О. / Вучо, Ј. 2016. О неопходности израде академског речника српског језика у општеобразовне и високошколске сврхе, *Теме*, 951-967.
- Durbaba, O. 2017. Zur Rolle des Portfolios in der Deutschlehrerausbildung. In: Jianhua Zhu, Jin Zhao, Michael Szurawitzki (Hrsg.), *Akten des XIII. Internationalen Germanistenkongresses Shanghai 2015 – Germanistik zwischen Tradition und Innovation*, Band 4, Frankfurt am Main: Peter Lang, 113-116.
- Durbaba, O. 2020. Identitätskonstruktionen und Zugehörigkeitsgefühle bei serbischen Germanistikstudierenden mit Remigrationshintergrund, in: Altmayer, Claus, von Maltzan, Carola, Zabel, Rebecca (Hrsg.) *Zugehörigkeiten – Perspektiven der internationalen Germanistik*, Band 15. Tübingen: Stauffenburg Verlag, 103-119.
- Durbaba, O. 2020. Die Literatur ist tot – Es lebe die Literatur! Überlegungen zum Stellenwert literarischer Texte im DaF-Unterricht und in Schulcurricula, in: Hille, Almut, Völkel, Oliver Nils (Hrsg.) *Was zu beginnen nicht aufhört. Facetten der Gegenwartsliteratur in der internationalen Germanistik und im Fach Deutsch als Fremdsprache*, München: iudicium, 193.205.

Комисија сматра да др Оливера Дурбаба, редовни професор, испуњава све услове за ментора ове докторске дисертације из области примењена лингвистика (методика наставе страних језика).

VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

1. Формулације назива теме (наслова)

Кандидаткиња Данијела Врањеш је пријавила докторску дисертацију под насловом **Утицај различитих типова стратегија на развој писане продукције на немачком као страном језику.**

Комисија закључује да је назив тезе прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања.

2. Предмет (проблем) истраживања

Основни предмет истраживања ове докторске дисертације јесте активност писања на немачком као страном језику. Активност писања на страном језику једна је од интегралних активности у учењу страног језика и као такву је препознаје и Заједнички европски референтни оквир за живе језике још од свог првог издања 2001. године, па све до најскоријег издања из 2020. године (ЗЕРО 2001, 2018, 2020). Активност писања је, међутим, пре свега изузетно комплексан когнитивни процес. При писању текста, аутор текста мора да одреди природу, тему, стил и циљ текста, да узме у обзир циљну публику, генерише идеје које ће разрадити у тексту, да ове идеје организује у логички след, при чему врло често мора да их брише, додаје, реорганизује или модификује како би пренео жељену поруку, а притом задржао кохерентност текста (уп. Аламарго и Чанквој 2001). Овај процес додатно се компликује када га посматрамо из перспективе писања на страном језику, будући да се свим поменутим корацима морају придодати изазови које ученик мора превазићи како би на том језику написао смислен текст, а који се тичу граматичких правила, одабира речи, стилских обележја, што представља додатно когнитивно оптерећење. У овом раду ћемо стога покушати да расветлимо вештину писања на страном језику из перспективе психологије писања, те на овај начин дамо допринос методици и дидактици наставе писања на страном језику.

Посматрање процеса писања као психолошког процеса почиње осамдесетих година двадесетог века. На самом почетку ове дисциплине процес писања је посматран као процес решавања проблема (Скардамалија 1987; Хејс и Флауер 1980; Берајтер и Скардамалија 1987), те се схватао као скуп различитих когнитивних процеса које аутори удружују и организују током процеса стварања текста (Флауер и Хејс 1981). На темељима ових теорија настају и

први модели процеса писања (Флауер и Хејс 1980; Берајтер и Скардамалија 1987; Хејс 1996; Келог 1996), који имају за циљ да овако комплексан процес разложе на неколико чинилаца или потпроцеса. Међутим, иако је непобитна чињеница да писање на првом месту представља когнитивни процес, схватање писања искључиво као процес решавања проблема данас је превазиђено. У том смислу, Галбрајт (1999: 146) дефинише писање превасходно као процес конструисања знања, који се састоји од два процеса, и то – конструисања садржаја на основу меморијских процеса и превођења идеја из памћења у писани текст.

Оваква дефиниција процеса писања односи се, дакле, на процес писања независно од тога да ли се он одвија на матерњем или на страном језику (при чему страни језик у овом контексту дефинишемо као сваки нематерњи језик). Процес писања на матерњем језику досада је много пута истраживан из перспективе психологије писања (Келог 1994; Берајтер и Скардамалија 1987; Берајтер, Бертис и Скардамалија 1988; ван дер Берг и Рејларсдам 2001; Галбрајт 1999; Ериксон и Сајмон 1980 и др.). Истраживање писања као психолошког процеса у контексту страних језика релативно је оскудно, а његов допринос настави писања на страном језику још је сиромашнији.

Истраживање које се спроводи за потребе ове докторске дисертације заснивање се стога на подацима добијеним непосредно током процеса писања. Истраживање је конципирано као акционо истраживање током петомесечног курса писања у пословне сврхе одржаног у копманији Digitec Galaxus. Учесници курса су агенти корисничке подршке који са клијентима комуницирају искључиво путем мејла. Корпус за анализу чиниће снимљени видео-састанци са сваким од седморо учесника курса појединачно, који се одржавају на крају сваког месеца, и током којих сваки ученик има задатак да напише адекватан писани одговор клијенту. Током ових пет састанака, односно пет месеци курса, задаци постају прогресивно тежи, те се на тај начин могу пратити промене у стратегијама писања у односу на тежину задатка и њихов крајњи резултат.

За потребе истраживања прикупља се неколико врста података о процесу писања на страном језику: 1) подаци о учеснику односно аутору текста, добијени на основу биографије учења страног језика и 2) подаци о самом процесу писања, добијени на два начина: уз помоћ протокола размишљања наглас и уз помоћ праћења покрета на тастатури током писања. На основу података добијених на овај начин могуће је детаљније анализирати процес писања као и когнитивне процесе који стоје иза видљивог понашања учесника.

Циљ прве фазе истраживања јесте креирање профила аутора текста на основу података добијених из горепоменутих извора. За потребе ове анализе на основу опсежне литературе везане за профилисање аутора и стратегије писања (Вилијамсон и Пенс 1989; Торенс, Томас и Робинсон 1994; Торенс, Томас и Робинсон 1999; Торенс, Томас и Робинсон

2000; Џарвис и др. 2003; Ван Вес и Схеленс 2003; Ескорсија и др. 2017; Ким 2020) сачињена је нова класификација профила аутора. Профил аутора одређују три основне карактеристике процеса писања: присуство односно одсуство планирања, преовлађујући стадијум писања, те линеарност процеса писања. Комбинацијом параметара из ове три групе карактеристика могуће је разликовати укупно 18 профила аутора.

Циљ друге фазе истраживања јесте одређивање квалитета текстова који су анализирани у првој фази истраживања. Квалитет текстова биће одређиван методом упоредног расуђивања (енг. comparative judgement) на текстовима сваког учесника посебно. Методу упоредног расуђивања спровешће пет екстерних експерата, при чему ће им аутори текстова као и тренутак у коме је током курса текст написан бити непознати подаци, како би се постигла објективност истраживања. Циљ ове фазе истраживања јесте да се добије преглед учинка сваког аутора током пет месеци курса.

У трећој фази истраживања упоредићемо профиле аутора добијене у првој фази истраживања за сваки појединачан текст са проценом квалитета тог текста добијеном у другој фази истраживања. Циљ овог поступка јесте утврђивање везе између стратегије писања и квалитета текста, како би се утврдило које стратегије најповољније утичу на квалитет текста.

Резултати добијени описаним истраживањем умногоме могу допринети квалитетнијој настави писања на немачком као страном језику, како у школском или универзитетском контексту, тако и ван формалног образовања. Расветљујући когнитивне процесе који се крију иза видљивог понашања аутора неког текста када пише на страном језику можемо освежити и побољшати досада коришћене методе у настави писања на страном језику, те поучити ученике стратегијама које највише доприносе квалитету текста и тиме им олакшати процес писања. Поред тога, ширећи свест о различитим профилима аутора и узимајући у обзир личне преференце и разлике у стратегијама писања, наставне методе можемо лакше прилагодити сваком појединцу. Овом докторском дисертацијом настојимо, између осталог, да наставницима страног језика дамо одређене препоруке за боље поучавање вештине писања на страном језику.

Комисија закључује да је предложени предмет истраживања актуелан и значајан за одабрану област истраживања.

3. Опис теме и план рада

Теоријску базу дисертације чине превасходно модели писања и теорије профила аутора, на основу којих је направљен сет критеријума чијом се комбинацијом добија укупно

18 профила аутора. Поред тога, у теоријском делу детаљније ће бити представљен значај акционог истраживања и студије случаја као квалитативних научних метода које су коришћене у овом истраживању, те метода упоредног расуђивања на којој се заснива квантитативни део истраживања.

Први део емпиријског истраживања обухвата анализу протокола размишљања наглас и покрета на тастатури током снимљених сесија писања за сваког учесника појединачно. Сваки учесник током пет месеци пролази кроз пет сесија писања, односно, на крају сваког месеца курса организује се по једна сесија. Комбинацијом и упоређивањем података добијених из ова два извора, добија се шира слика о когнитивним процесима који прате процес писања – оних који су невидљиви голим оком (помоћу протокола размишљања наглас) и оних који су видљиви (праћењем покрета на тастатури). Ови подаци биће допуњени и подацима из биографије учења страног језика сваког учесника. На овај начин добија се слика о томе да ли и на који начин сваки појединац прилагођава своје стратегије писања тежини задатка.

Други део емпиријског истраживања подразумева одређивање квалитета сваког текста методом упоредног расуђивања у којој учествује пет екстерних експерата. Сваки екстерни експерт од истраживача добија сет критеријума на основу којих треба да процени квалитет текстова. На овај начин добијају се квантитативни подаци о развоју квалитета текстова кроз време.

Трећи део емпиријског истраживања обухвата упоредну анализу профила аутора добијених у првом делу истраживања и података о квалитету текстова добијених у другом делу истраживања и утврђивање везе између ова два фактора.

Структура предложене докторске дисертације је следећа:

1 Увод
- 1.1 Предмет и циљеви рада
- 1.2 Методологија истраживања
  - 1.2.1 Акционо истраживање
  - 1.2.2 Студија случаја
  - 1.2.3 Протокол размишљања наглас
  - 1.2.4 Праћење покрета по тастатури
  - 1.2.5 Метода упоредног расуђивања
- 1.3 Хипотезе и очекивани резултати
- 1.4 Очекивани научни допринос

2 Активност писања
- 2.1 Значај активности писања у настави страних језика
- 2.2 Активност писања и Заједнички европски референтни оквир за живе језике
- 2.3 Активност писања из перспективе психологије писања

3 Профилисање аутора
- 3.1 Појам „профил аутора“
- 3.2 Теоријски оквир
- 3.3 Критеријуми за одређивање профила аутора

4 Анализа снимљених сесија писања
- 4.1 Учесник 1
  - 4.1.1 Анализа 1

4.1.1.1 Биографија учења страног језика
4.1.1.2 Протокол размишљања наглас и праћење покрета по тастатури
4.1.2 Анализа 2
4.1.2.1 Биографија учења страног језика
4.1.2.2 Протокол размишљања наглас и праћење покрета по тастатури
4.1.3 Анализа 3
4.1.3.1 Биографија учења страног језика
4.1.3.2 Протокол размишљања наглас и праћење покрета по тастатури
4.1.4 Анализа 4
4.1.4.1 Биографија учења страног језика
4.1.4.2 Протокол размишљања наглас и праћење покрета по тастатури
4.1.5 Анализа 5
4.1.5.1 Биографија учења страног језика
4.1.5.2 Протокол размишљања наглас и праћење покрета по тастатури
4.1.6 Закључак
4.2 Учесник 2
4.2.1 Анализа 1
4.2.1.1 Биографија учења страног језика
4.2.1.2 Протокол размишљања наглас и праћење покрета по тастатури
4.2.2 Анализа 2
4.2.2.1 Биографија учења страног језика
4.2.2.2 Протокол размишљања наглас и праћење покрета по тастатури
4.2.3 Анализа 3
4.2.3.1 Биографија учења страног језика
4.2.3.2 Протокол размишљања наглас и праћење покрета по тастатури
4.2.4 Анализа 4
4.2.4.1 Биографија учења страног језика
4.2.4.2 Протокол размишљања наглас и праћење покрета по тастатури
4.2.5 Анализа 5
4.2.5.1 Биографија учења страног језика
4.2.5.2 Протокол размишљања наглас и праћење покрета по тастатури
4.2.6 Закључак
4.3 Учесник 3
4.3.1 Анализа 1
4.3.1.1 Биографија учења страног језика
4.3.1.2 Протокол размишљања наглас и праћење покрета по тастатури
4.3.2 Анализа 2
4.3.2.1 Биографија учења страног језика
4.3.2.2 Протокол размишљања наглас и праћење покрета по тастатури
4.3.3 Анализа 3
4.3.3.1 Биографија учења страног језика
4.3.3.2 Протокол размишљања наглас и праћење покрета по тастатури
4.3.4 Анализа 4
4.3.4.1 Биографија учења страног језика
4.3.4.2 Протокол размишљања наглас и праћење покрета по тастатури
4.3.5 Анализа 5
4.3.5.1 Биографија учења страног језика
4.3.5.2 Протокол размишљања наглас и праћење покрета по тастатури
4.3.6 Закључак
4.4 Учесник 4
4.4.1 Анализа 1
4.4.1.1 Биографија учења страног језика

4.4.1.2 Протокол размишљања наглас и праћење покрета по тастатури
4.4.2 Анализа 2
4.4.2.1 Биографија учења страног језика
4.4.2.2 Протокол размишљања наглас и праћење покрета по тастатури
4.4.3 Анализа 3
4.4.3.1 Биографија учења страног језика
4.4.3.2 Протокол размишљања наглас и праћење покрета по тастатури
4.4.4 Анализа 4
4.4.4.1 Биографија учења страног језика
4.4.4.2 Протокол размишљања наглас и праћење покрета по тастатури
4.4.5 Анализа 5
4.4.5.1 Биографија учења страног језика
4.4.5.2 Протокол размишљања наглас и праћење покрета по тастатури
4.4.6 Закључак
4.5 Учесник 5
4.5.1 Анализа 1
4.5.1.1 Биографија учења страног језика
4.5.1.2 Протокол размишљања наглас и праћење покрета по тастатури
4.5.2 Анализа 2
4.5.2.1 Биографија учења страног језика
4.5.2.2 Протокол размишљања наглас и праћење покрета по тастатури
4.5.3 Анализа 3
4.5.3.1 Биографија учења страног језика
4.5.3.2 Протокол размишљања наглас и праћење покрета по тастатури
4.5.4 Анализа 4
4.5.4.1 Биографија учења страног језика
4.5.4.2 Протокол размишљања наглас и праћење покрета по тастатури
4.5.5 Анализа 5
4.5.5.1 Биографија учења страног језика
4.5.5.2 Протокол размишљања наглас и праћење покрета по тастатури
4.5.6 Закључак
4.6 Учесник 6
4.6.1 Анализа 1
4.6.1.1 Биографија учења страног језика
4.6.1.2 Протокол размишљања наглас и праћење покрета по тастатури
4.6.2 Анализа 2
4.6.2.1 Биографија учења страног језика
4.6.2.2 Протокол размишљања наглас и праћење покрета по тастатури
4.6.3 Анализа 3
4.6.3.1 Биографија учења страног језика
4.6.3.2 Протокол размишљања наглас и праћење покрета по тастатури
4.6.4 Анализа 4
4.6.4.1 Биографија учења страног језика
4.6.4.2 Протокол размишљања наглас и праћење покрета по тастатури
4.6.5 Анализа 5
4.6.5.1 Биографија учења страног језика
4.6.5.2 Протокол размишљања наглас и праћење покрета по тастатури
4.6.6 Закључак
4.7 Учесник 7
4.7.1 Анализа 1
4.7.1.1 Биографија учења страног језика
4.7.1.2 Протокол размишљања наглас и праћење покрета по тастатури

4.7.2 Анализа 2
4.7.2.1 Биографија учења страног језика
4.7.2.2 Протокол размишљања наглас и праћење покрета по тастатури
4.7.3 Анализа 3
4.7.3.1 Биографија учења страног језика
4.7.3.2 Протокол размишљања наглас и праћење покрета по тастатури
4.7.4 Анализа 4
4.7.4.1 Биографија учења страног језика
4.7.4.2 Протокол размишљања наглас и праћење покрета по тастатури
4.7.5 Анализа 5
4.7.5.1 Биографија учења страног језика
4.7.5.2 Протокол размишљања наглас и праћење покрета по тастатури
4.7.6 Закључак
5 Анализа квалитета текста методом упоредног расуђивања
5.1 Учесник 1
5.2 Учесник 2
5.3 Учесник 3
5.4 Учесник 4
5.5 Учесник 5
5.6 Учесник 6
5.7 Учесник 7
6 Упоредна анализа профила аутора и квалитета текстова
6.1 Учесник 1
6.2 Учесник 2
6.3 Учесник 3
6.4 Учесник 4
6.5 Учесник 5
6.6 Учесник 6
6.7 Учесник 7
7 Импликације истраживања за наставу писања у настави страног језика: методичкодидактичке смернице за наставу страног језика
8 Закључна разматрања
9 Литература
10 Прилози

У уводном поглављу рада биће дефинисан предмет и циљеви рада, постављене истраживачке хипотезе и представљене квалитативне и квантитативне методе које су коришћене за истраживање. Такође ће бити описани очекивани исходи истраживања и научни допринос.

У поглављу *Активност писања* биће речи о значају активности писања у настави страног језика и теоријском оквиру који пружа Заједници европски референтни оквир за живе језике. Поред тога, активност писања биће представљена из перспективе психологије писања уз осврт на досадашња истраживања активности писања у овом контексту. Такође ће бити указано на разлике у истраживањима активности писања на матерњем и на страном језику.

У поглављу *Профилисање аутора* биће дефинисан појам „профил аутора“ и пружен теоријски оквир у виду досадашњих класификација и истраживања на тему профилисања аутора. Биће указано на неке недостатке наведених класификација и представљена нова класификација профила аутора која ће бити коришћена у даљем истраживању.

У поглављу *Анализа снимљених сесија* писања биће представљена анализа пет текстова за сваког од седам учесника курса. На крају анализе пет сесија за сваког учесника биће дат приказ развоја стратегија писања на крају сваке сесије.

У поглављу *Анализа квалитета текста методом упоредног расуђивања* приказаћемо резултате квалитета текста добијених од стране пет екстерних експерата за сваки од пет текстова сваког учесника курса.

У поглављу *Упоредна анализа профила аутора и квалитета текстова* биће приказано истраживање односа између профила аутора и квалитета текста и представљени закључци о већој или мањој успешности појединих стратегија писања у односу на друге стратегије писања.

У поглављу *Импликације истраживања за наставу писања у настави страног језика: методичко-дидактичке смернице за наставнике страног језика* на основу резултата добијених у Поглављу 6 биће формулисане методичко-дидактичке смернице за наставнике страног језика када је у питању настава писања на страном језику.

Закључно поглавље рада садржи осврт на резултате целокупног истраживања и указује на евентуална питања која након овог истраживања и даље остају отворена.

Комисија закључује да је предложени опис теме адекватни за одабрану област истраживања, а план рада изводљив.

4. Прелиминарни списак стручне литературе

Приложен је прелиминарни списак стручне литературе од 98 библиографских јединица. Комисија закључује да све приложене библиографске јединице са различитих аспеката обрађују релевантне феномене који су у уској вези са предложеном темом дисертације.

1. Абдел Латиф 2009: Muhammad M. M. Abdel Latif, Toward a New Process-Based Indicator for Measuring Writing Fluency: Evidence from L2 Writers' Think-Aloud Protocols. *The Canadian Modern Language Review/La Revue canadienne des langues vivantes, 65*(4), 531-558.

2. Адам и Андреасова 2007: Winfried Adam & Alexandra Andreasová, Schreibfertigkeit im Fremdsprachenstudium: Anforderungen und Möglichkeiten ihrer Entwicklung. In: *Brünner Beiträge zur Germanistik und Nordistik (BBGN) R 12*, 83 – 97.

3. Алхаисони 2012: Eid Alhaisoni, A Think-aloud Protocols Investigation of Saudi English Major Students' Writing Revision Strategies in L1 (Arabic) and L2 (English). *English Language Teaching, 9*(5), 144-154.

4. Аламарго и Чанквој 2001: Denis Alamrgot & Lucile Chanquoy, *Through the models of writing.* Dordrecht-Boston-London: Kluwer Academic Publishers.

5. Бајен и Галбрајт 2018: Veerle Baaijen & David Galbraith, Discovery Through Writing: Relationships with Writing Processes and Text Quality. *Cognition and Instruction*, 1-25. doi:https://doi.org/10.1080/07370008.2018.1456431

6. Бево, Олив и Пасеро 2011: Caroline Beauvais, Thierry Olive & Jean Michel Passerault, Why Are Some Texts Good and Others Not? Relationship Between Text Quality and Management of the Writing Processes. *Journal of Educational Psychology, 103*(2), 415-428.

7. Берајтер и Скардамалија 1987: Carl Bereiter & Marlene Scardamalia, *The Psychology of Written Composition.* Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

8. Берајтер, Бертис и Скардамалија 1988: Carl Bereiter, P. J. Burtis & Marlene Scardamalia, Cognitive Operations in Constructing Main Points in Written Composition, *Journal of Memory and Language* 27, 261-278.

9. Бернд 1999: Kast, Bernd: *Fertigkeit Schreiben*. München: Langenscheidt.

10. Бин 1983: John C. Bean, Computerized Word-Processing as an Aid to Revision. *College Composition and Communication, 34*(2), 146-148.

11. Брадбери, Луис и Колумбија Ембери 2019: Hilary Bradbury, Rolla Lewis & Dusty Columbia Embury, Edu*cation action research: With and for the next generation*. Wiley-Blackwell Publications.

12. Брадбери-Хуанг и др. 2010: Hilary Bradbury-Huang, Benyamin B. Lichtenstein, John Carroll & Senge, P. M. Relational Space and Learning Experiments: The Heart of Collaborations for Sustainability. (W. A. Pasmore, A. B. Shani, & R. W. Woodman, Eds.) *Research in organizational change and development, 18*, 109-148.

13. Бројер 1998: Gerd Bräuer, *Schreibend lernen. Grundlagen einer theoretischen und praktischen Schreibpädagogik*. Innsbruck: Studienverlag.

14. Бертвелт 1994: Iris Breetvelt, Huub van den Bergh & Gert Rejlaarsdam (1994). Relations Between Writing Processes and Text Quality: When and How? *Cognition and Instruction, 12*(2), 103-123. doi:http://dx.doi.org/10.1207/s1532690xci1202_2

15. Ван Вес и Схеленс 2003: Luuk Van Waes & Peter Jan Schellens, Writing profiles: The effect of the writing mode on pausing and revision patterns of experienced writers. *Journal of Pragmatics, 35*(6), 829-853.

16. ван дер Берг и Рејларсдам 2001: Huub van der Bergh & Gert Rijlaarsdam, Changes in Cognitive Activities During the Writing Process and Relationships with Text Quality. *Educational Psychology: An International Journal of Experimental Educational Psychology, 21*(4), 373-385.

17. Вилијамсон и Пенс 1989: Michael M. Williamson & Penny Pence, Word processing and student writers. In H. P. (Eds.), *Studies of functional text quality* (pp. 93-127). Hillsdale, NJ: Erlbaum.

18. Галбрајт и Бајен 2019: David Galbraith & Veerle Baaijen, Aligning Keystrokes with Cognitive Processes in Writing. In E. Lindgren, & K. (. Sullivan, *Observing Writing: Insights from Keystroke Logging and Handwriting* (pp. 306-326). Leiden: Koninklijke Brill.

19. Галбрајт 1999: David Galbraith, Writing as a Knowledge-Constituting Process. In M. &. Torrance, *Knowing what to write* (pp. 139-160). Amsterdam: Amsterdam University Press.

20. Галбрајт и Рејларсдам 1999: David Galbraith & Gert Rijlaarsdam, Effective strategies for the teaching and learning of writing, *Learning and Instruction* 9, 93-108.

21. Гилам 2000: Bill Gillham, *Case Study Research Methods.* London, New York: Continuum.

22. Глазер 2004: Cornelia Glaser, F*örderung der Schreibkompetenz bei Grundschülern : Effekte einer integrierten Vermittlung kognitiver Schreibstrategien und selbstregulatorischer Fertigkeiten*, Dissertation zur Erlangung des Grades Dr. Phil. Potsdam. Verfügbar: https://d-nb.info/97411460X/34

23. Грејем 2017: Steven Graham, Reading for Writing: A Meta-Analysis of the Impact of Reading Interventions on Writing. *Review of Educational Research, 2*(88), 243-284.

24. Дефазио и др. 2010: Joseph Defazio, Josette Jones, Felisa Tennant & Sara Anne Hook, Academic literacy: The importance and impact of writing across the curriculum - a case study. *Journal of the Scholarship of Teaching and Learning, 10*(2), 34-47.

25. Еклунд 1990: Kerstin Severison Eklundh, Global strategies in computer-based writing: The use of logging data. In Ö. D. (Eds.), *Papers from the Second Nordic Conference on Text Comprehension in Man and Machine* (pp. 15-29). Stockholm: Stockholm University.

26. Еклунд 1994: Kerstin Severinson Eklundh, Linear and Nonlinear Strategies in Computer-Based Writing. *Computers and Composition* 11, 203-216.

27. Елис и Јуан 2004: Rob Ellis & Fangyuan Yuan, The effects of planning on fluency, complexity and accuracy in second language narrative writing. *Studies in Second Language Acquisition, 26*(1), 59-84.

28. Ериксон и Сајмон 1980: K. Anders Ericsson & Herbert A. Simon, Verbal Reports as Data. *Psychological Review, 87*(3), 215-251.

29. Ериксон и Сајмон 1993: K. Anders Ericsson & Herbert A. Simon, *Protocol Analisys: Verbal Reports as Data (revisited edition).* Cambridge, MA.: Bradford Books/MIT PRess.

30. Ескорсија и др. 2017: Dyanne Escorcia, Jean-Michel Passerault, Christine Ros & Jean Pylouster, Profiling writers: analysis of writing dynamics among college students. *Metacognition Learning, 12*, 233-273.

31. Ефрат и Дејвид 2013: Sara Efrat Efron, Ruth David. *Action Research in Education: A Practical Guide.* New York: The Guilford Press.

32. Фелд-Кнап 2014: Illona Feld-Knapp, Textkompetenzen beim Lehren und Lernen von modernen Fremdsprachen. In: Bassola, Péter / Drewnowska-Vargáné, Ewa / Kispál, Tamás / Németh, János / Scheibl, György (Hrsg.): *Zugänge zum Text (=Szegediner Schriften zur germanistischen Linguistik 3)*. Frankfurt am Main: Peter Lang, 127-150.

33. Фелд-Кнап 2016: Illona Feld-Knapp, Textkompetenz und Aufgabenorientierung im Fremdsprachenunterricht. In: Freudenberg-Findeisen, Renate (Hrsg.): *Auf dem Weg zu einer Textsortendidaktik. Linguistische Analysen und text(sorten)didaktische Bausteine nicht nur für den fremdsprachlichen Deutschunterricht. (= Thema Deutsch, Band 13, Reihe der Gesellschaft für deutsche Sprache)* Hildesheim: Georg Olms-Verlag, 244-257.

34. Фишер-Каниа 2008: Sabine Fischer-Kania, Die Förderung der Schreibfertigkeit in den DaF-Lehrwerken Delfin, em neu-Hauptkurs und Auf neuen Wegen. *Info-DaF 35*(5), 481-517.

35. Ивановић 2012: Vladimir Ivanović, *Geburtstag pišeš normalno.* Beograd: Institut za savremenu istoriju.

36. Јанг Чанг и Пар 2020: Chengsong Yang, Lawrence Jun Zhang & Judy M. Parr, The reactivity of think-alouds in writing research: Quantitative and qualitative evidence from writing in English as a foreign language. *Reading and Writing, 33*, 451-483.

37. Јансен, ван Вес и ван ден Берг 2007: D. M. L. Janssen, Luuk van Waes & Huub van den Bergh, Effects of Thinking Aloud on Writing Processes. In C. M. Levy, *The science of writing: Theories, methods, individual differences, and applications* (pp. 233-250). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

38. Квастхоф 2016: Uta Quasthoff, Theoriegeleitete Entwicklung und Überprüfung eines Verfahrens zur Erfassung von Textqualität(TexQu) am Beispiel argumentativer Briefe in der Sekundarstufe I. *Didaktik Deutsch : Halbjahresschrift für die Didaktik der deutschen Sprache und Literatur 21*, 41, 21-43.

39. Кехагија и Кокс 1997: Olga Kehagia & Margaret Cox, Revision changes when using wordprocessors in an English as a foreign language context, *Computer Assisted Language Learning,* 10(3), 239-253.

40. Келог 1985: Ronald T. Kellogg, Computer aids that writers need. *Behavior Research Methods, Instruments & Computers, 17*(2), 253-258.

41. Келог 1988: Ronald T. Kellogg, Attentional Overload and Writing Performance: Effects of Rough Draft and Outline Strategies, *Journal of Experimental Psychology, 14*(2), 355-365.

42. Келог 1994: Ronald T. Kellogg, *The Psychology of Writing.* New York, Oxford: Oxford University Press.

43. Келог 1996: Ronald T. Kellogg, A model of working memory in writing. In C. M. Levy & S. Ransdell (Eds.), T*he science of writing: Theories, methods, individual differences, and application*. Mahwah, NJ: Erlbaum, 57-71.

44. Ким 2020: Hyeyoun Kim, Profiles of undergraduate student writers: Differences in writing strategy and impacts on text quality. *Learning and Individual Differences, 78*, Article 101823. doi:https://doi.org/10.1016/j.lindif.2020.101823

45. Кинчелоу 1991: Joe L. Kincheloe, *Teachers as researchers: Qualitative inquiry as a path to empowerment.* London: Falmer.

46. Киркпатрик 2012: Lori C. Kirkpatrick, *Students' Strategies for Writing Arguments from Online Sources of Information.* London, Ontario: The University of Western Ontario, Electronic Thesis and Dissertation Repository. 583. Retrieved from https://ir.lib.uwo.ca/etd/583/

47. Кнот 2019: Christina Knott, Schreibstrategien als Schlüssel zum Text: Strategieanwendung und -Überwachung im Rahmen des Regensburger Selbstregulationstrainings für Lese- und Schreibstrategien (Restless). In: Ina Kaplan & Inger Petersen (Hrsg.), *Schreibkompetenz messen, beurteilen und fördern*. : Münster: Waxmann Verlag GmbH, 227-246.

48. Коен, Манјон и Морисон 2007: Louis Cohen, Lawrence Manion & Keith Morrison, *Research methods in education.* New York: Routledge.

49. Кресвел 2018: John W. Creswell, *Research Design: Qualitative, Quantitative and Mixed Method Approaches.* Los Angeles: SAGE Publications, Inc.

50. Кришер 2002: Krischer, Barbara: Schreiben – aber wie? Ein Planungsmodell. In: *Info DaF* 29(5), 383–408.

51. Кудер и Харвуд 2019: Baraa Khuder & Nigel Harwood, L2 Writing Task Representation in Test-Like and Non-Test-Like Situations, *Written Communication*, 1-55.

52. Лауфер 1994: Batia Laufer, The Lexical Profile of Second Language Writing: Does It Change Over Time? *RELC Journal* 25(21), 21-33.

53. Легет и др. 2015: Holli R. Leggette, Tracy Rutherford, Deborah Dunsford & Lori Costello, A Review and Evaluation of Prominent Theories of Writing, *Journal of Applied Communications, 99*(3), 37-80.

54. Лејтен, Ван Вес, Скивер и Хејс 2014: Marielle Leijten, Luuk Van Vaes, Karen Schiver & John R. Hayes, Writing in the workplace: Constructing documents using multiple data sources. *Journal of Writing Research* 5(3), 285-337.

55. Лешер 2008: Jens Loescher, Schreiben, Denken, Sprechen: In der Fremdsprache: Ein Neuansatz. *German as a foreign language* (2), 58-87.

56. Ли 2012: Yongyan Li, Undergraduate students searching and reading web sources for writing. *Educational Media International, 49*(3), 201-215.

57. Лију и Морган-Шорт 2004: Ronald P. Leow & Morgan-Short, To think aloud or not to think aloud: The issue of reactivity in SLA research methodology. *SSLA, 26*, 35-57.

58. Маргерисон 1973: Charles J. Margerison, Experiential Education and Action Research: Some Organizational Dilemmas of Action Research in Education. *Instructional Science*(2), 53-62.

59. Манчон 2009: Rosa M. Manchón (Ed.), *Writing in Foreign Language Contexts: Learning, Teaching, and Research*. Bristol: Multilingual Matters.

60. Мацуда 2003: Paul Kei Matsuda, Second language writing in the twentieth century: A situated historical perspective. In: Kroll, Barbara (Hg.) *Exploring the Dynamics of Second Language Writing*. Cambridge: Applied Linguistics, 15–34.

61. Мерјен и др. 2019: Atayeva Merjen, Nur Hidayanto Pancoro Setyo Putro & G. K. Kassymova, Impact of reading on students' writing ability. *Challenges of Science*, 5-13.

62. Милс, Дурепос и Вибе 2009: Albert J. Mills, Gabrielle Durepos & Elden Wiebe, *Encyclopedia of Case Study Research.* Thousand Oaks, California: SAGE Publications, Inc.

63. Молитор-Либерт 1996: Sylvie Molitor-Lübbert, Schreiben als mentaler und sprachlicher Prozeß, In: Hartmut Günther, Otto Ludwig, Jürgen Baurmann, Florian Coulmas, Konrad Ehlich, Peter Eisenberg, Heinz W. Giese, Helmut Glück, Klaus B. Günther, Ulrich Knoop, Bernd Pompino-Marschall, Eckart Scheerer und Rüdiger Weingarten (Hrsg.), *Band 2: Ein interdisziplinäres Handbuch internationaler Forschung*. Berlin/New York: De Gruyter Mouton, 1005-1027. https://doi.org/10.1515/9783110147445.2.7.1005

64. Морган-Шорт и др. 2012: Kara Morgan-Short, Jeanne Heil, Andrea Botero-Moriarty & Shane Ebert, Allocation of attention to second language form and meaning: Issues of think-alouds and depth of processing. *Studies in Second Language Acquisition, 34*, 659-685.

65. Њуболд 1990: Webster W. Newbold, Computers and Writing Assessment: A Preliminary View. *Computers and Composition, 8*(2), 7-22.

66. Олив и др. 2008: Thierry Olive, Jean-François Rouet, Emmanuelle François & Virginie Zampa, Summarizing digital documents: effects of alternate or simultaneous window display. *Applied Cognitive Psychology, 22*(4), 541-558.

67. Павлица 2005а: Branko Pavlica, Izbeglice i azilanti iz Jugoslavije u SR Nemačkoj. *Strani pravni život, 3*, 85-102.

68. Павлица 2005а: Branko Pavlica, Migracije iz Jugoslavije u Nemačku: migranti, emigranti, izbeglice, azilanti. *Međunarodna politika 1-2*, 121-158.

69. Павловска 2012: Agnieszka Pawłowska, Zur Bedeutung des fremdsprachlichen Schreibens. Einige Überlegungen aus der Theorie und Praxis des DaF-Unterrichts auf der Fortgeschrittenenstufe, *Glottodidactica 39*(1), 69-79. https://doi.org/10.14746/gl.2012.39.1.7

70. Пелтон 2010: Robert Pelton, *Action Research for Teacher Candidates: Using Classroom Data to Enhance Instruction.* Lanham, Maryland: Rowman & Littlefield Education.

71. Пешер и Сулимова 2021: Corinna Peschel & Maria Sulimova, Schreibprozesse und Schreibstrategien mehrsprachiger Schüler*innen der Sekundarstufe I. *Informationen Deutsch als Fremdsprache 48*(6), 632-647. DOI: 10.1515/infodaf-2021-0079

72. Пиолат и Русеј 1996: Anne Piolat & Jean-Yves Roussey, Students' drafting strategies and text quality. *Learning and Instruction, 6*(2), 111-129.

73. Пуљић 2009: Brigita Kosevski Puljić, Der Erwerb der Schreibkompetenz im Deutsch als Fremdsprache – zwischen Konzepten und Modellen, *Glottodidactica 35,* 91–101.

74. Рансдел 1995: Sarah Ransdell, Generating Thinking-Aloud Protocols: Impact on the Narrative Writing of College Students. *The American Journal of Psychology, 108*(1), 89-98.

75. Рихтер 2008: Bastian Richter: Didaktische Konzepte zur Förderung der Schreibkompetenz in der Sekundarstufe I. LINSE: Linguistik-Server Essen, Universität Duisburg-Essen, Campus Essen.

76. Русо, Џонсон и Стивенс 1989: J. Edward Russo, Eric J. Johnson & Debra L. Stephens, The validity of verbal protocols. *Memory & Cognition*, 759-769.

77. Смагоински 1994: Peter Smagorinsky, Think-aloud Protocol Analysis: Beyond the Black Box. In P. Smagorinsky, *Speaking about writing. Reflections on research methodology* (pp. 3-19). CA.: SAGE Publications, Inc.

78. Стрингер 2007: Ernest Stringer, *Action Research, 3rd Edition.* Sage Publications, Inc.

79. Су 2020: Bo-Ram Suh, Are think-alouds reactive? Evidence from an L2 written corrective feedback study. *Language Teaching Research*, 1-21.

80. Тилема 2012: Marion Tillema, Huub van der Bergh, Gert Rijlaarsdam, Ted Sanders, Quantifying the quality difference between L1 and L2 essays: A rating procedure with bilingual raters and L1 and L2 benchmark essays. *Language testing,* 30(1), 71-97.

81. Торенс 2016: Mark Torrance, Understanding Planning in Text Production. In S. G. C. A. MacArthur, *Handbook of Writing Research* (pp. 72-87). The Guilfold Press.

82. Торенс, Томас и Робинсон 1994: Mark Torrance, Glyn V. Thomas &Elizabeth J. Robinson, The writing strategies of graduate research students in the social sciences. *Higher Education, 27*(3), 379-392.

83. Торенс, Томас и Робинсон 1999: Mark Torrance, Glyn V. Thomas &Elizabeth J. Robinson, Individual differences in the writing behaviour of undergraduate students. *British Journal of Educational Psychology, 69*, 189-199.

84. Торенс, Томас и Робинсон 2000: Mark Torrance, Glyn V. Thomas &Elizabeth J. Robinson, Individual differences in undergraduate essay-writing strategies: A longitudinal study. *Higher Education, 39*(2), 181-200.

85. Фазели 2017: Sarah Faseli, Schreibkompetenz entwickeln und evaluieren: Eine Studie im Bereich Deutsch als Fremdsprache in Afghanistan, Dissertation zur Erlangung des Grades Dr. Phil., Ruhr-Universität Bochum. Verfügbar online: https://hss-opus.ub.ruhr-uni-bochum.de/opus4/frontdoor/deliver/index/docId/5493/file/diss.pdf

86. Флауер и др. 1986: Linda Flower, John R. Hayes, Linda Carey, Karen Schiver & James Stratman, Detection, Diagnosis, and the Strategies of Revision. *College Composition and Communication,* 37(1), 16-55.

87. Флауер и др. 1992: Linda Flower, Karen A. Schriver, Christina Haas & John R. Hayes, Planning in Writing: The Cognition of a Constructive Process. In S. P. James L. Kinneavy, *A Rhetoric of Doing: Essays on Written Discourse in Honor of James L. Kinneavy* (pp. 181-243). Illinois: SIU Press.

88. Фолштет, Поповић и Вукајловић 2019: Nadine Vollstädt, Julia Popović & Nataša Vukajlović, Fernsehkonsum als Zugang zu deutscher Sprache und Kultur. *Germanistik als Sprach- und Kulturbrücke in Südosteuropa – heute, gestern und morgen - abstracts*, 68. doi:https://doi.org/10.18690/978-961-286-309-8

89. Фолштет, Поповић и Вукајловић 2021: Nadine Vollstädt, Julia Popović & Nataša Vukajlović, Fernsehkinder an der Universität Belgrad. *Informatologia, 54*, 22-33. doi:https://doi.org/10.32914/i.54.1-2.3

90. Фонтејн Киперс и Гроб 1993: Marsha E. Fontain, Benjamin Kuipers & Susan J. Grobe, A Description of Think Aloud Method and Protocol Analysis. *Qualitative Health Research*, 430-441.

91. Хејс 1996: John R. Hayes, A New Framework for Understanding Cognition and Affect in Writing. In C. M. Levy & S. Ransdell (Ed.), *The Science of Writing: Theories, Methods, Individual Differences, and Applications*, Mahwah, NJ: Erlbaum, 1-27.

92. Хејс и Флауер 1980: John R. Hayes & Linda Flower, Identifying the Organization of Writing Processes. In L. W. Gregg, *Cognitive processes in writing*, 3-30.

93. Хејс и Флауер 1987: John R. Hayes & Linda Flower, On the structure of the writing process. *Topics in Language Disorders, 7*(4), 19-30.

94. Хесе-Бибер 2010: Sharlene Nagy Hesse-Biber, *Mixed Methods Research.* New York: The Guilford Press.

95. Ченовет и Хејс 2003: N. Ann Chenoweth & John R. Hayes, The Inner Voice in Writing. *Written Communication* 20(1), 99-118.

96. Џарвис и др. 2003: Scott Jarvis, Leslie Grant, Dawn Bikowski & Dana Ferris, Exploring multiple profiles of highly rated learner compositions. *Journal of Second Language Writing, 12*, 377-403.

97. Џик 1979: Todd J. Jick, Mixing qualitative and quantitative methods: Triangulation in action. *Administrative Science Quarterly, 24*(4), 602-611.

98. Шеперис Јонг и Данијелс 2010: Carl J. Sheperis, J. Scott Young & M. Harry Daniels, *Counseling Research: Quantitative, Qualitative, and Mixed Methods.* New Jersey: Pearson Education.

5. Циљеви, хипотезе истраживања и очекивани резултати

Предложени су следећи циљеви дисертације:

1. Представљање теоријског оквира у психологији писања те модела процеса писања који су произашли из теорија психологије писања, како би се расветлила комплексност процеса писања као когнитивног процеса и како би се боље разумеле његове компоненте;

2. Креирање нове класификације профила аутора на основу анализе постојеће литературе;

3. Анализа развоја процеса писања сваког учесника истраживања током периода од пет месеци, са циљем утврђивања измена у стратегијама писања на основу тежине задатка;

4. Анализа квалитета текстова учесника, произведених на снимљеним састанцима на крају сваког месеца током трајања истраживања, у циљу праћења развоја вештине писања током петомесечног периода, а на основу утврђених критеријума квалитета;

5. Утврђивање релације између коришћених стратегија писања односно профила аутора и квалитета произведеног текста;

6. Дефинисање препорука за наставу писања на страном језику на основу утврђених релација између стратегија писања и квалитета текста.

На основу овога постављају се следеће хипотезе:

1. Аутори ће мењати стратегије писања у зависности од тежине задатка, односно неће остајати верни једној стратегији у сваком од пет задатака.

2. Аутори са слабијим знањем страног језика показиваће знаке веће когнитивне оптерећености од аутора са бољим знањем страног језика (дуже паузе у писању, честе паузе током писања, већи број исправки, дуже укупно време писања).

3. Комплекснији задаци захтеваће планирање унапред, док ће код мање комплексних задатака или задатака у којима аутори добро владају знањима потребним за решење проблема, чешће долазити до паралелног планирања или потпуног одсуства планирања.

4. При комплекснијим задацима, због већег когнитивног оптерећења писање ће тећи мање линеарно.

5. Стратегије писања попут планирања унапред, линеарног процеса писања те више времена проведеног у другом стадијуму писања допринеће успешности финалног текста, док ће стратегије попут паралелног планирања, комбинације првог и другог стадијума писања те нелинеарног писања негативно утицати на успешност текста.

Рад треба да испуни следећа очекивања:

1. На основу релације између стратегија писања и квалитета текста могуће је израдити дидактичке смернице које ће допринети побољшању свеукупне наставе писања на страном језику.

2. Расветљавањем различитих профила аутора могуће је израдити дидактичке смернице које ће допринети индивидуализацији наставе писања на страном језику.

3. Будући да је основна сврха учења страног језика комуникација са особама које се служе тим језиком, побољшање наставе писања на страном језику за последицу ће имати боље развијену вештину писања код ученика страних језика, те допринети њиховој способности успешне писане комуникације на датом страном језику.

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ КАНДИДАТА

На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да Данијела Врањеш испуњава услове који се захтевају од кандидата за израду докторске дисертације.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације у области примењене лингвистике (глотодидактике, дидактике и методике наставе немачког језика) и психологије писања, као и да је предложени предмет истраживања својом сложеношћу, актуелношћу и значајем у потпуности релевантан и адекватан за ову ову докторску дисертацију.

На основу наведених података о предложеном ментору, Комисија констатује да је др Оливера Дурбаба, редовни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду, подобна за ментора предложене докторске дисертације.

На основу изнетог, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивну оцену о подобности кандидата **Данијеле Врањеш** и предложене теме докторске дисертације **„Утицај различитих типова стратегија на развој писане продукције на немачком као страном језику”**, а да за ментора именује др Оливеру Дурбабу, редовног професора Филолошког факултета Универзитета у Београду.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

_____

1. др Јелена Костић Томовић, редовни професор

+

_____

2. др Војкан Стојичић, доцент

_____

3. Николета Момчиловић, доцент